

Рись Л. Ф.,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології
Волинського національного університету імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0003-0775-9629>*

Пасик Л. А.,

*кандидат філологічних наук,
доцент, завідувач кафедри німецької філології
Волинського національного університету імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0000-0001-8635-5168>*

Левчук Ю. С.,

*здобувач II рівня освіти
ОПП «Мова і література (німецька). Переклад»
Волинського національного університету імені Лесі Українки
<https://orcid.org/0009-0000-8777-0638>*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Анотація. Статтю присвячено аналізу особливостей відтворення неологізмів сучасної німецької мови в українському перекладі. Передача таких одиниць є складним і багатогранним процесом, що потребує ретельної уваги до семантики, структурних характеристик та культурної і стилістичної маркованості новотвору. Неологізми часто відображають культурні реалії країни-джерела, а отже вони є проблемою для перекладача, розв'язання якої вимагає добору адекватних прийомів. Лише попередній комплексний аналіз мовної одиниці дає змогу визначити оптимальний спосіб її відтворення у мові перекладу.

У статті розглянуто основні прийоми перекладу неологізмів: транскрипцію, транслітерацію, калькування, модуляцію, пряме включення та описовий метод. Власні назви та спеціалізовані терміни здебільшого перекладаються засобами транскрипції й транслітерації. Більшість таких неологізмів німецької мови є англіцизмами, що вже набули поширення в українській та мають усталені відповідники-запозичення. Метод прямого включення, тобто зі збереженням оригінального написання, застосовується при відтворенні назв компаній, сервісів, застосунків або аббревіатур; у таких випадках можливим є додавання короткого пояснення для забезпечення зрозумілості лексеми. З огляду на граматичні відмінності між німецькою та українською мовами перекладачі вдаються до модуляції, тобто передачі змісту через зміну форми неологізму.

Калькування або дослівний переклад є поширеним прийомом перекладу у випадках відтворення неологічних композитів німецької мови українськими словосполученнями. Реалії та культурно марковані неологізми найчастіше передають описовим перекладом, що дозволяє зберегти зміст і зробити його зрозумілим для цільової аудиторії. У низці випадків перекладачі комбінують різні прийоми: наприклад, транскрипція або пряме включення може супроводжуватися коротким поясненням.

Ключові слова: переклад, неологізм, транслітерація, транскрипція, калькування, описовий метод.

Постановка проблеми. Лексичний фонд німецької мови активно поповнюється новими словами, що зумовлено глобалізаційними процесами, науково-технічним прогресом та змінами у суспільстві. Переклад неологізмів іншими мовами є особливим викликом, адже новостворені слова часто мають стилістичне забарвлення і можуть відноситись до реалій – слів, які відображають культуру країни, її побут та політичний устрій. Саме тому їхній переклад є завданням складним і вимагає уваги до деталей для точної передачі смислу. Відтворення неологізмів потребує аналізу їхньої структури, семантики, визначення сфери їхнього вживання та вибору найдоцільнішого перекладацького прийому, адже неологізми це нові слова, які в основному ще не мають усталеного еквіваленту в мові перекладу. Тому проблематика перекладу неологізмів є актуальною темою для дослідження. **Мета** статті полягає в аналізі особливостей перекладу неологізмів німецької мови українською та виявленні і описі основних прийомів їхнього перекладу. Матеріалом дослідження слугувала вибірка неологізмів сучасної німецької мови останнього десятиліття, зроблена з словника неологізмів OWID від Інституту німецької мови імені Лейбніца (IDS) [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема перекладу неологізмів німецької мови українською не є ґрунтовно дослідженою. Певні аспекти цієї теми розглянуто в роботах окремих науковців. Так, у статті «Новоутворення в німецькій лексиці: природа, функціонування та особливості перекладу» Ю. Стежко підкреслює, що перекладач, працюючи з новоутвореннями, повинен мати глибоке розуміння культури країни мови оригіналу, бути обізнаним з актуальною соціально-політичною ситуацією в країні мовця, адже неологізми є відображенням змін у суспільстві та утворюються у відповідь на необхідність називання нових явищ та реалій життя [2, с. 124]. Так, наприклад, для адекватного перекладу неологізму *Ampelparteien* перекладачу необхідно чітко розуміти

політичний устрій Німеччини та перекласти лексему, додавши пояснення: партії світлофорної коаліції, яка отримала свою назву через таку послідовність кольорів партій: СДП – червоний, ВДП – жовтий та Союз 90/Зелені. Таким чином, цей неологізм буде зрозумілим для цільової аудиторії. Як бачимо, складні слова німецької мови вимагають їхнього ґрунтовного аналізу, тому їх зазвичай перекладають за допомогою опису.

Складність перекладу німецьких композитів відзначають й українські науковці А. Шишко та О. Пономаренко, які досліджували переклад неологізмів англійської а німецької мов українською. Вони виділяють наступні стратегії перекладу неологізмів [3, с. 71]:

1. Калькування – дослівне відтворення неологізму.
2. Адаптація – пристосування неологізму до норм цільової мови. Може здійснюватися на графічному, фонетичному або семантичному рівні.
3. Транскрипція – передача звучання неологізму за допомогою фонетичних засобів цільової мови.
4. Транслітерація – передача написання неологізму шляхом заміни його літер літерами цільової мови.
5. Гібридне запозичення – часткове запозичення, коли один елемент неологізму перекладається, а інший залишається іншомовним.
6. Описовий переклад – переклад неологізму через пояснення його значення.

У розвідці, присвяченій дослідженню особливостей перекладу неологізмів у сфері моди, А. Гудманян та І. Баклан запропонували алгоритм перекладу неологізмів, що складається з трьох етапів [4, с. 56]:

- перший етап – передперекладацький, що полягає у з'ясуванні значення неологізму з урахуванням контексту та невербальних засобів.
- другий етап – технологія перекладу. На цьому етапі перекладач обирає найкращий прийом перекладу неологізму, аби зробити переклад адекватним.
- третій етап – постперекладацьке редагування, що включає в себе перевірку якості та адекватності перекладу.

Окрім того, ці ж автори пропонують розмежовувати поняття стратегія, спосіб та прийом перекладу. До стратегій перекладу належать очуження та одомашнення. При перекладі неологізмів краще надавати перевагу стратегії очуження. Є два способи перекладу: власне переклад та перенесення слова без змін в цільову мову. До перекладацьких прийомів вони відносять: лексичне запозичення (шляхом калькування чи транскрипції), модуляція – передача змісту через зміну форми на основі вербалізації інших ознак, експлікація – розгорнуте представлення змісту лексеми (описовий переклад), імплікація – стискання до короткої форми шляхом вилучення семантично надлишкових елементів [4, с. 56].

При дослідженні труднощів перекладу англійських неологізмів Л. Власюк виокремлює наступні можливі трансформації: підбір відповідника; калькування; транскрипція та транслітерація; описовий переклад; пряме включення [5, с. 39-40]. Останній означає передачу неологізму в оригінальній формі. Такий спосіб застосовується у випадку, якщо ніякий із способів перекладу не є доречним, наприклад під час перекладу назви бренду, аббревіатури тощо. О. Костенко додає до цього переліку способів перекладу неологізмів ще приблизний переклад – використання лексичної одиниці мови перекладу, яка частково відповідає безеквівалентній лексемі мови оригіналу [6, с. 99].

Дослідженням перекладу неологізмів займалась також І. Гаврилова [7]. Її наукова розвідка присвячене перекладу неологізмів у сфері медицини, кількість яких особливо зросла у зв'язку з пандемією COVID-19. Авторка статті охарактеризувала поширені способи передачі неологізмів українською, серед них калькування, описовий переклад, транслітерація, транскрипція та наближений переклад [7, с. 127].

Виклад основного матеріалу дослідження. Як показує аналіз останніх публікацій, неологізми можна перекладати за допомогою різних прийомів. Вибір перекладацького прийому залежить від самого неологізму, його структури та семантики, виду тексту, в якому він вживається, цільової аудиторії тощо.

Досить поширеними прийомами під час відтворення неологізмів засобами іншої мови є транслітерація та транскрипція: це передача іншомовного слова за допомогою звукових (транскрипція) або графічних (транслітерація) засобів цільової мови. Ці прийоми застосовують, як зазначає Л. Власюк, для передачі термінів та власних назв [5, с. 39].

Серед проаналізованих нами неологізмів останнього десятиліття прикладами транслітерації можуть слугувати *Menemen* – менемен, *Panino* – паніно. Варто зазначити, що ці слова запозичені в німецьку мову з інших мов внаслідок набуття популярності страв інших народів, тому під час передачі їх засобами української мови доцільно використовувати саме транслітерацію, адже позначувані страви відсутні як в українській, так і в німецькій культурі харчування. Однак запозичення назв разом із позначуваними речами дозволяє розуміти їх як особливий вид страви та її характерні ознаки. Прикладами транслітерації також виступають *Battle* – батл, *Canicross* – канікрос, *Bot* – бот, *Vlog* – влог. Неологізм *Vlog* утворений шляхом контамінації, злиттям лексем *video* + *blog*, тому його можна перекласти також калькуванням, використовуючи повні варіанти вихідних морфем: відеоблог.

За допомогою транскрибування перекладено терміни з різних сфер, зокрема:

- дозвілля: *Fatbiker* – фетбайкер, *Fatbike* – фетбайк;
- технології: *Hackathon* – хакатон, *Multikopter* – мультикоптер, *Bioprinter* – біопринтер;
- соціальна сфера, *Line-up* – лайн-ап, *queer* – квір;
- та інші, наприклад: *Balayage* – балаж, *Frappuccino* – фрапучіно, *Mealprep* – мілпреп, *Prepping* – препінг, *Ecobrick* – екобрік, *Foodcourt* – фудкорт, *Pouf* – пуф, *Hyaluron* – гіялурон.

Оскільки немає повних звукових та графічних відповідників у системах німецької/англійської та української мов, передача слова мови оригіналу мовою перекладу може бути неточною: *Grooming* – грумінг, *Cleartnet* – клірнет. Інколи транскрибування поєднують з транслітерацією: *Gaslighting* – газлайтинг, *Lifhack* – лайфхак, тому науковці інколи послуговуються ще терміном «транскодування», під яким розуміють транскрибування, транслітерування, або ж їхнє поєднання при передачі іншомовного слова [8, с. 83]. Ці прийоми також використано при передачі неологічних власних назв: *TikTok* – ТікТок (із збереженням особливостей написання), *Ethereum* – етеріум.

Основна кількість наведених прикладів є термінами, які називають новинки у певних сферах, або ж є власними назвами, які в німецькій мові є неологізмами-запозиченнями з англійської чи інших мов. Через глобалізаційні процеси у світі нові тренди, технології, суспільні явища швидко набувають поширення у всьому світі, і їхні назви можуть ставати інтерна-

ціональними, оскільки часто запозичуються одночасно в різні мови, особливо великий вплив на інші мови відіграє сьогодня англійська. Тому при відтворенні таких неологізмів-запозичень часто можемо послугуватися транслітерованим чи транскрибованим неологічним запозиченням з англійської, уже наявним в українській мові.

У деяких випадках доцільно зберігати оригінальну форму неологізму без перекладу. Такий прийом називається методом прямого включення. Він застосовується переважно під час перекладу назв компаній, сервісів, застосунків або аббревіатур. Наприклад, власна назва ШІ *ChatGPT*, назва компанії *OpenAI*, власна назва системи маркування харчових продуктів *Nutri-Score*, назва соцмережі *X*, власна назва технічного обмеження *SIM-Lock*, аббревіатури: *NFT*, *5G*. У таких випадках перекладач може надати коротке пояснення або розшифрування при першому вживанні, або ж, якщо текст не є технічним, а призначений для широкої аудиторії, то можна надати більш широке пояснення читачам: *SIM-Lock* – блокування телефону для використання лише з певним оператором, *NFT (non-fungible token)* – невзаємозамінний токен. Проте в подальшому в тексті доречно використовувати лише оригінальне написання. Також неологізм *ChatGPT*, перекладають, використовуючи вже наявний еквівалент до компонента *Chat* – чат *GPT*. Варто зазначити, що таким чином передаємо лише неологізми-запозичення з англійської мови, вони зберігають своє оригінальне написання в інших мовах з можливою незначною адаптацією написання, таке перенесення назви без змін може мати за мету збереження пізнаваності продукту чи торгової марки серед споживачів різних країн.

Ще одним поширеним прийомом перекладу неологізмів є калькування – буквальный переклад складників слова. Цей прийом застосовується у випадках, коли слова не мають культурного забарвлення. Наприклад, складні слова німецької мови перекладаємо відповідними словосполученнями української: *Betrugssoftware* – шахрайське програмне забезпечення, *Schummelsoftware* – шахрайське програмне забезпечення, *Schnellladestation* – станція швидкої зарядки, *Digitalgeld* – цифрові гроші або ж електронні платіжні засоби, *Digitalwährung* – цифрова валюта, *KI-Boom* – бум штучного інтелекту, *Kapselhotel* – капсульний готель, *Klimaterroristen* – кліматичні терористи, *Chipmangel* – дефіцит мікрочипів, *Fleischersatz* – заміник м'яса, *Falschbehauptung* – неправдиве твердження, *Tattooeffekt* – тату-ефект, ефект татуювання, *Boxerbraids* – боксерські коси, *Hybridfood* – гібридна їжа, *Samenbombe* – насіннева бомба. Рідше вдається утворити в українській мові відповідне складне слово: *Videobrille* – відеоокуляри. Зазвичай способом калькування передаються і словосполучення: *urbaner Gartenbau* – міське городництво, *digitales Wohlbefinden* – цифровий добробут; похідні слова з префіксоїдами: *Kryptowährung* – криптовалюта, *Biodrucker* – біопринтер, *Mikromobilität* – мікромобільність; із заперечною часткою не: *nichtbinär* – небінарний.

Іноді калькування не забезпечує повного розуміння позначуваного поняття, як от дослівний переклад оксиморонного композита *Barfußschuh* – босоноге взуття, босо-взуття (взуття, призначене для імітації відчуття ходьби босоніж), однак видається вдалим прийомом, оскільки зберігає стилістичне маркування неологізму. Оскільки цей неологізм прийшов у німецьку мову з англійської *barefoot shoes*, то в українській мові є ще й інший варіант перекладу – *barefoot*/ *barefoot* взуття.

Як бачимо, калькування можна застосувати як до неологізмів, утворених різними способами словотворення в німецькій мові з німецьких та іншомовних словотвірних компонентів, так і для передачі неологізмів-запозичень. Іноді при цьому вдається зберегти і спосіб творення слова, як от при передачі неологізмів *Voluntourismus*, *Voluntourist* в українській мові слова-контаміанти волонтуризм, волонтурист зберігають розпізнавану морфемну структуру, асоційовану із інтернаціональними словами «волонтер» та «туризм», що дозволяє використати українські відповідники морфем та утворити контаміновані конструкції, хоча при потребі можна перекласти словосполученнями волонтерський туризм, волонтер-турист відповідно.

Іншим способом перекладу неологізмів є модуляція: це прийом перекладу, при якому змінюється формулювання, а зміст залишається без змін. Цей прийом дозволяє, зробити переклад насамперед адекватним, а також природним. Прикладом модуляції є переклад неологізму *Umweltspur*, що буквально означає смуга довкілля. Однак такий варіант не відповідає звичному вживанню в українській мові. Тому термін перекладається як екологічна смуга, тобто смуга на дорозі, призначена для екологічного транспорту (електромобілів, велосипедів тощо). Іншими прикладами модуляції є: *Digitalgipfel* – саміт із цифровізації, *Servicehelfer* – соціальний помічник, *Klimachaoten* – кліматичні хулігани, *Indopazifik* – Індо-Тихоокеанський регіон, *Fachperson* – фахівець, *vloggen* – знімати влоги. Таким чином, модуляція забезпечує адаптацію неологізму, адже ми зберігаємо значення слова мови оригіналу, однак зміна його форми сприяє його кращій інтеграції у лексико-семантичну систему української мови.

У випадках, коли неологізм є реалією або позначає поняття, яке не має точного відповідника в українській мові, застосовується описовий переклад. Цей прийом полягає у передачі значення через розгорнутий опис. Описовий переклад дозволяє пояснити нове явище, навіть якщо воно незнайоме українськомовним читачам. Наприклад, *E-Rezept* – електронний медичний рецепт, *Superrecogniser* – людина з надзвичайною здатністю розпізнавати обличчя, *Vokuhila* – стрижка, при якій волосся спереду коротке, а ззаду довге, *Bompel* – вбудований у тротуар світловий індикатор для пішоходів, *Strabs* – плата, яку власники ділянок сплачують за будівництво або ремонт дороги, *Glubschi* – плюшева іграшка з дуже великими круглими очима, *Quetschie* – упаковка з пюре або йогуртом для дітей, *Fillypferdchen* – колекційна іграшка у вигляді поні рожевого кольору, *Träumchen* – образне позначення приємного моменту, маленької мрії, *Klimatarier* – людина, яка уникає неекологічних продуктів у раціоні, *Fitnesszelt* – тимчасова конструкція на відкритому повітрі для занять спортом, *Netzpolitiker* – політик, який займається питаннями інтернет-політики, *Life-Work-Balance* – баланс між особистим життям та роботою, *Selektorenliste* – список пошукових параметрів для збору даних у розвідці, *Klimakleber* – кліматичні активісти, які приклеюють себе до асфальту, *Sammelquartier* – збірний притулок для біженців, *Pfexit* – вихід з доглядової сфери, *Pflegeroboter* – робот, який використовується в догляді за хворими та літніми людьми.

Описовий переклад є доцільним у випадках, коли перекладаємо терміни, пов'язані з політичною ситуацією в країні, наприклад: *Ampel-Aus* – розпад «світлофорної» коаліції, *Ampelzoff* – суперечка в «світлофорній» коаліції,

Deutschlandkoalition – урядова коаліція, яка складається з трьох партій. Більш поширеного опису вимагають окремі німецькі складні слова, що є скороченим варіантом назви, який не передає усієї інформації про найменоване поняття, наприклад: *Digitalministerium* є скороченою назвою новоутвореного міністерства ФРН: Bundesministerium für Digitales und Staatsmodernisierung – Федеральне міністерство цифрової та державної модернізації; *Pflegestärkungsgesetz* (скорочене найменування повної назви закону Gesetz zur Stärkung der pflegerischen Versorgung und zur Änderung weiterer Vorschriften) – закон, спрямований на реформування та зміцнення системи догляду, *Krankenhausstrukturgesetz* – закон про реформу німецької системи охорони здоров'я щодо медичного забезпечення в лікарнях. Пояснення вимагають і складні слова, які є метафоричним найменуванням певного поняття, та які не завжди можна передати із збереженням метафоричного перенесення значення одного із складників. Так, у наступних композитах основний складник *Bremse* (гальмо) використано у переносному значенні «гальмування, стримування чогось»: *Migrationsbremse* – заходи зі стримування міграції, *Gaspreisbremse* – механізм стримування цін на газ, *Mietpreisbremse* – регулювання орендної плати за квартири. За допомогою описового перекладу можна зберегти зрозумілість неологізму для цільової аудиторії.

Іноді неологізм перекладають, поєднуючи різні прийоми, особливо у випадку його передачі за допомогою транскрипції чи транслітерації можна додати ще коротке пояснення, поєднавши таким чином два прийоми перекладу. Таке поєднання прийомів є доречним, коли слово не є відомим широкій аудиторії, наприклад: *Gaslighting* – газлайтинг, психологічне насильство; *Line-up* – лайн-ап, список учасників; *Mikromobilität* – мікромобільність, пересування містом за допомогою електросамокатів, велосипедів; *Bezness* – безбизнес, шахрайство, що полягає в імітації романтичних стосунків на курортах з метою отримання грошей; *Frugalist* – фругаліст, людина, яка заощаджує, щоб раніше вийти на пенсію.

Неологізми, які в німецькій мові складаються з поєднання іншомовного та власне німецького компонентів, часто перекладаємо поєднанням калькування та транскрипції чи транслітерації, наприклад: *Chatnachricht* – повідомлення в чаті, *Lockdown-Kinder* – діти локдауну, *Momjeans* – джинси мом, *Friendzone* – френдзона. Під час перекладу українською мовою запозичений з англійської компонент відтворюється шляхом транскрибування, що свідчить про великий вплив англійської мови на німецьку та українську, оскільки саме з англійської обидві мови отримують найбільшу кількість прямих запозичень.

Висновки. Отже, переклад неологізмів – це складний процес, який вимагає особливої уваги до значення нової лексичної одиниці, її структури, сфери вживання, культурного забарвлення та правильного вибору прийому перекладу лексеми. Неологізми часто позначають нові поняття, явища чи реалії, тому перекладач має не лише знайти відповідник у цільовій мові, а й забезпечити його зрозумілість для аудиторії. Аналіз перекладацьких прийомів засвідчив, що неологізми можуть передаватися різними способами: калькуванням, транскрипцією, транслітерацією, методом прямого включення, модуляцією, описовим перекладом, а також шляхом комбінування кількох прийомів. Вибір конкретного прийому зумовлений значенням неологізму, типом позначуваного поняття (власна назва, термін), сферою вживання, культурною та стилістичною

маркованістю. Значна кількість термінів відтворюється шляхом транскрипції та транслітерації. Для передачі власних назв простежується тенденція до використання методу прямого включення, тобто збереження неологізму в оригінальному вигляді. Переважна більшість термінів і власних назв досліджуваної вибірки є англійськими запозиченнями, які функціонують і в українській мові, тому в перекладі застосовуються усталені в українській мовній практиці неологічні англіцизми-запозичення. Модуляція дає змогу адаптувати неологізм до граматичних норм мови перекладу із збереженням його змісту. Описовий переклад особливо поширений під час відтворення реалій, що потребують додаткового пояснення. У низці випадків неологізм доцільно передавати шляхом поєднання двох перекладацьких прийомів, зокрема коли йдеться про малопоширені лексичні одиниці, які не будуть повністю зрозумілими цільовій аудиторії за умови використання лише транскрипції чи транслітерації. Аналіз відтворення неологізмів засвідчує, що для досягнення адекватності перекладу необхідно обирати такий перекладацький прийом, який забезпечить зрозумілість для реципієнта та відповідність вимогам певного виду дискурсу. Лише за цих умов можливо точно й доступно передати неологізм мовою перекладу.

Література:

1. Neologismenwörterbuch. In: OWID – Online Wortschatz Informationssystem Deutsch, hrsg. vom Institut für Deutsche Sprache, Mannheim. URL: <https://www.owid.de/docs/neo/start.jsp> (дата звернення: 13.02.2025).
2. Стежко Ю. Новоутворення в німецькій лексикі: природа, функціонування та особливості перекладу. *Наукові записки*. Кіровоград, 2012. № 12 ч. 1. С. 115-120.
3. Шишко А. В. Пономаренко О. О. Порівняльний аналіз перекладу неологізмів у сучасних англійських та німецькомовних медіа текстах українською мовою. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Том 36 (75) № 2 ч. 2. С. 71-76. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.2.2/11> (дата звернення: 28.07.2025).
4. Гудманян А. Г., Баклан І. М. Лексико-семантичні аспекти перекладу німецьких неологізмів галузі «МОДА». *Нова Філологія*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 83. С. 52–58. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-83-7> (дата звернення: 28.07.2025).
5. Власюк Л. С. Труднощі перекладу англійських неологізмів. *Актуальні проблеми функціонування мови та літератури в полікультурному суспільстві: матеріали науково-практичної конференції*. Полтава: Молодий вчений, 2023. С. 38-40.
6. Костенко О. Г. Сучасні англійські неологізми способи їх перекладу українською мовою. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Т. 2. Вип. 13. С. 97–100.
7. Гаврилова І. Переклад неологізмів у сфері медицини (на матеріалі німецької мови). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 40, том 1, 2021. С. 125–130. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-1-19> (дата звернення: 28.07.2025).
8. Зацний Ю. А., Запольських С. П. Лінгвальні, соціолінгвальні та перекладацькі параметри нової лексики та фразеології англійської мови. *Модуси сучасного перекладознавства* / за ред. С. О. Швачко. Суми: Сумський державний університет, 2021. С. 13–41.

Rys L., Pasyk L., Levchuk Yu., Peculiarities of Translating Neologisms of Modern German

Summary. The article is devoted to the analysis of specific features in rendering neologisms of contemporary German

into Ukrainian. Their translation is a complex and meticulous process that requires attention to detail. Neologisms often reflect the culture of a country and pose a challenge for the translator. Neologisms can be translated using various techniques, which primarily depend on the neologism itself, its semantics, structure, field of application, origin, and cultural connotations. Only a comprehensive preliminary analysis of the neologism contributes to the successful choice of a translation technique and ensures its adequacy. Thus, neologisms can be translated in various ways, including transcription, transliteration, calquing, modulation, direct inclusion, and the descriptive method. Proper names and terms from different fields are usually translated into Ukrainian through transcription or transliteration. Such neologisms of modern German are mainly borrowings from English, many of which have also spread to other languages; therefore, Ukrainian may already have borrowed equivalents for them. By means of the direct inclusion method, that is, preserving the original spelling, we translate the names of companies, services, applications, or abbreviations. In this case, a short explanation can be added to improve the target audience's understanding of the lexeme. German and Ukrainian differ in their grammatical

features; therefore, in translating neologisms, the translator may resort to modulation – conveying the meaning through a modified form. A fairly common technique of translating neologisms is calquing, i.e., literal translation, especially when translating German compound words with Ukrainian word combinations. Neologisms that carry cultural or stylistic connotations or denote realia are mostly translated by the descriptive method; otherwise, their meaning will not be clear to the target audience. In addition, when translating neologisms, a combination of different techniques is often used. Thus, if a neologism is rendered by means of transcription, transliteration, or the direct inclusion method, a short explanation is sometimes added.

Key words: translation, neologism, transliteration, transcription, calquing, descriptive method.

Дата першого надходження рукопису
до видання: 19.08.2025
Дата прийнятого до друку рукопису
після рецензування: 18.09.2025
Дата публікації: 21.10.2025